

ЈЕДИНСТВО И ОДЛУЧНОСТ РЕШАВАЈУ КОСОВО

Данашњом седницом доминирала је свест о томе да смо Косово коначно почели ефикасно да решавамо.

И сам мислим да смо то почели да чинимо, упркос огромним препрекама које смо имали и које сада имамо.

Те препреке не треба да нас демобилишу. Оне су старе већ више година и оне су разлог због кога уопште Косово имамо као проблем. Те препреке не можемо тек тако да избришемо — оне су фронт на коме Савез комуниста мора да ратује неколико година. Први успех је сама седница ЦК СКЈ посвећена Косову и Закључци који су на тој седници једногласно усвојени.

У том смислу је добро што ова седница није поново анализирао косовску ситуацију и доносила политичке оцене. То је урађено на седници ЦК СКЈ. Наш је задатак да те Закључке реализујемо што пре.

А, искрено говорећи, ти задаци су тако велики да могу да испуне читав мандат једног Централног комитета. Али и једне владе, Скупштине и Синдиката.

Без обзира на друге веома сложене проблеме које Србија има у наредним годинама, остаје неспорна чињеница да је Косово један од највећих, као и чињеница да уз сву подршку СКЈ, Србија, пре свега, мора сама да се са тим проблемима ухвати укоштац.

Као што је познато ти Закључци ЦК СКЈ оценили су: 1) стање у Покрајини као незадовољавајуће због неповољног економског, политичког и културног положаја Срба и Црногораца у многим срединама; 2) интензиван процес исељавања као последицу поремећених националних односа, а не као последицу економске неразвијености и 3) процес диференцијације од политике контрареволуције и њених носилаца као спор и недоследан.

Из оваквих оцена произашли су и одговарајући Закључци: најпре да се мора успоставити економска, правна, политичка и културна равноправност међу свим становницима Косова, без обзира на националну припадност; да се морају обезбедити сви материјални и социјални услови за заустављање исељавања са Косова и повратак на Косово и, најзад, да се мора окончати процес идејне, политичке и персоналне диференцијације.

Ови задаци су и политички и етички и историјски не само прихватљиви већ и нужни и са аспекта интереса Србије, али у крајњој линији и са аспекта интереса Југославије.

Али, многи људи с правом изражавају мишљење да су сувише општи. Да то не би били одржавамо данашњу седницу ЦК Србије и доносимо задатке који их преводе на језик конкретних обавеза и рокова, за институције, организације, руководства и појединце.

Преведено на обичан, свакодневни језик — задаци које данас усвајамо треба да обезбеде на пример: да органи унутрашњих послова подједнако штите безбедност свих грађана, а нарочито деце, омладине, на радном месту, улици, школи и кући; да судови изричу ригорозне казне за силовање и друго физичко малтретирање на националној основи; да организације удруженог рада приме свакога ко на Косово жели да се врати и да им банке обезбеде кредите за подизање кућа; да радио и телевизија обуставе емитовање садржаја који буде националистичка расположења према Србима и Црногорцима и непријатељска расположења према Србији и Југославији; да процес диференцијације од носилаца контрареволуције и оних који су према њима били благонаклони буде брз и да се односи на све, без обзира да ли су у питању Албанци или други — Срби, Црногорци, свеједно.

Да бисмо овакве задатке остварили потребно је велико јединство. Рекао бих да је минули Пленум ЦК СКЈ о Косову прошао у знаку те реченице.

У Југославији је јасно да Косово, као и други крупни проблеми нашег друштва, могу да се реше само у условима јединства свих југословенских народа и народности, а нарочито је у том погледу неопходно јединство у Савезу комуниста Југославије.

Али, кад је реч о Косову, то је јединство у Србији од пресудног значаја. То је јединство у Савезу комуниста и руководству од таквог значаја да уколико до њега не дође, Косово неће бити решено и ми улазимо у кризу из које међутим нема изласка демократским путем.

Овај Пленум има, између осталог, и задатак да укаже на ту опасност.

Уколико би дошло до нејединства у реализацији политике и задатака које данас усвајамо, ми ћемо одржати нови Пленум ЦК Србије, да би се чланови ЦК, али, и чланство Савеза комуниста Србије и шира јавност упознали с тешкоћама које имамо у остваривању данас преузетих обавеза о Косову.

Задаци које овде усвајамо обавезују: покрајинске комитете, Градски комитет Београда, међуопштинске конференције Савеза комуниста, све општинске комитете и универзитетске комитете Савеза комуниста, организације Савеза комуниста и комунисте на територији Србије. Они могу и треба да се даље операционализују и конкретизују у процесу њихове реализације. Али они не могу да се прекрајају, разводњавају и одлажу.

Ко није у стању да их прихвати или да учествује у таквој политици нека се прихвати другог посла, мирнијег и лакшег.

Армија младих и школованих људи чека да их замени — да покаже своје знање и своју одважност.

Као што је познато ми нисмо дефицитарни у школованим људима. А истовремено, неки људи тако дуго остају на функцијама, чак и кад је очито да нису нарочито успешни, као да смо дефицитарни у кадровима. Као да кадрови не могу бити ти млади, образовани, па макар и гневни људи.

Уосталом, само образовани и гневни могу да помакну ствари с места.

Апеле за хладном и мирном главом слушали смо када је Косово у питању, на пример, шест година. Та политика се показала на делу као потпуно погрешна.

Хладна глава, као што се данас види, није зауставила него подстакла силовање, понижење, исељавање.

Контрареволуција не чека док се ми договарамо и прегласавамо.

Таква пракса могла би компромитовати демократију и увести на сцену сасвим недемократске, да не кажем десне снаге. Оне и рачунају с нашом млитавошћу и неслогом.

Јединство и одлучност су, дакле, кључ који решава Косово.

А да се Косово реши није само у интересу Срба и Црногораца. То је у крајњој линији и у интересу Албанаца. Њихов историјски интерес није да живе у резервату, заштићени од Срба и Црногораца и осталих Југословена, већ да се, напротив, заједно с њи-

ма, кроз економски и културни развој, што пре сви заједно приближимо развијеним деловима Европе и света.

Ми смо сви доста и ратовали и гладовали. Народу је с разлогом доста и ратовања и гладовања. Ред је на мир и правду, али и на просперитет. Ако нешто треба да се мења у схватању социјализма, онда је то заблуда да он нужно мора да буде сиромашно друштво.

Наш циљ да радничка класа треба да управља друштвом треба допунити кад се ради о друштву — оно треба да буде све бога-тије.

Није смисао социјализма само да буду усклађене цене хлеба с платама, већ да буду усклађене цене аутомобила с платама. Нити да људи буду срећни што су после 10—15 година рада добили стан, већ да буду задовољни што кад формирају породицу могу да саграде кућу, итд. Такав социјализам могу да граде и изграде само они грађани који су ослобођени баласта, нетрпељивости и мржње, без обзира да ли се оне формирају на националној, верској, или некој другој основи. Све оне спадају у арсенал прошлости, коју треба оставити иза себе, тамо где јој је и место, да бисмо имали одрешене руке и трезне главе за будућност. Али и за садашњост, не треба је потцењивати, у њој живимо сви, заједно.